

ĐỀ SỐ 1

PHẦN I. ĐỌC HIỂU (4.0 điểm)

Đọc văn bản sau:

Những con số 'biết nói' của người trẻ

Những người trẻ tham gia hết 'chiến trường này' đến 'mặt trận khác', từ thiên tai bão tố, lũ lụt hoành hành đến dịch bệnh kéo dài... Tất cả đều mong cống hiến tuổi thanh xuân của mình cho đất nước...

Thanh niên Quảng Bình là như vậy, đã vượt qua nhiều khó khăn để lập nhiều thành tựu sáng tạo trong hành trình phát triển quê hương.

Bảo vệ môi trường là việc làm thường xuyên của thanh niên ở Quảng Bình

Ảnh: BÁ CƯỜNG

Nhiều công trình thanh niên quan trọng

Trong nhiệm kỳ 2017 - 2022, phong trào “Thanh niên tình nguyện” đã triển khai rộng khắp, mang đến kết quả những con số “biết nói”. Có 10 công trình thanh niên cấp tỉnh, 220 công trình cấp huyện, 10.663 công trình cấp cơ sở với tổng trị giá trên 100 tỉ đồng.

Có 15.328 hoạt động tình nguyện với sự tham gia của gần 123.000 lượt đoàn viên, thanh niên, đã góp phần tạo sự đổi thay mạnh mẽ trong đời sống, diện mạo quê hương, khích lệ tinh thần đoàn kết, sáng tạo, vì cộng đồng của tuổi trẻ tỉnh nhà. Tiêu biểu là các công trình: Hàng cây thanh niên dọc cột mốc chủ quyền biên giới Việt - Lào; nhà phao tránh lũ cho người dân vùng lũ H.Quảng Ninh; điểm trường vượt lũ tại bản Cu Tồn - Mê Lý, xã Thượng Trạch, H.Bố Trạch; vườn ươm thanh niên tại làng thanh niên lập nghiệp Quảng Châu, xã Quảng Châu, H.Quảng Trạch; cầu vượt lũ bản Ón cho bà con dân tộc thiểu số xã Thượng Hóa, H.Minh Hóa; công trình đóng mới đò ngang giúp học sinh qua sông đến trường an toàn tại TX.Ba Đồn.

Với tinh thần cống hiến vì cộng đồng, những người trẻ Quảng Bình đã nhanh chóng khắc phục hậu quả, giúp người dân ổn định cuộc sống. Trong phòng, chống dịch Covid-19, không chỉ có mặt trên tuyến đầu, nhiều thanh niên đã ghi dấu ấn đậm nét với những hành động đẹp trong chương trình “Triệu túi an sinh”, “San sẻ yêu thương - Vượt qua đại dịch”, “Cháo canh Quảng Bình - Bữa sáng nghĩa tình”... được nhân dân cả nước trân trọng và đánh giá cao, góp phần đẩy lùi dịch bệnh.

[..] Có lẽ cũng chính vì những dấu ấn mạnh mẽ đó mà Tỉnh đoàn đã lần đầu tiên mạnh dạn đăng cai tổ chức “Diễn đàn Thanh niên tình nguyện ASEAN mở rộng” và “Giải thưởng Thanh niên tình nguyện ASEAN mở rộng” năm 2022 với sự tham gia của nhiều thanh niên tình nguyện đến từ các nước ASEAN và Nhật Bản. Sau tất cả, những người trẻ mang trái tim nhân hậu quốc tế hẳn sẽ có những ấn tượng khó phai về Quảng Bình nói riêng và Việt Nam nói chung để cùng có “Một tầm nhìn, một tương lai, một cộng đồng”, như lời anh Bùi Quang Huy, Bí thư thứ nhất T.Ư Đoàn, phát biểu tại lễ bế mạc diễn đàn.

Tạo nên nhiều “miền quê đáng sống”

Những năm tới, với nhiều kỳ vọng về sự kế thừa và phát huy những kết quả, giá trị đã đạt được, Tỉnh đoàn Quảng Bình đề ra 12 nhóm chỉ tiêu, 5 đề án với các nội dung trọng tâm cần thực hiện, phù hợp với thực tiễn của đất nước. Mục tiêu là thanh niên phải không ngừng học hỏi, trau dồi kiến thức, nâng cao trình độ, kỹ năng, luôn ước mơ và khát vọng; chung tay đưa quê hương trở thành tỉnh phát triển khá trong khu vực.

(<https://thanhnien.vn/nhung-con-so-biet-noi-cua-nguoi-tre-1851499588.htm> ngày 14/09/2022)

Thực hiện các yêu cầu từ câu 1 đến câu 5 (Trình bày ngắn gọn):

- Câu 1.** Xác định 02 dấu hiệu hình thức cho thấy văn bản trên thuộc thể loại văn bản thông tin.
Câu 2. Theo tác giả, trong phòng chống dịch Covid 19, có những chương trình nào mà thanh niên ghi lại dấu ấn đậm nét?
Câu 3. Nêu tác dụng của 01 yếu tố phi ngôn ngữ được sử dụng trong văn bản trên.
Câu 4. Theo anh, chị, vì sao tác giả xác định: *Mục tiêu là thanh niên phải không ngừng học hỏi, trau dồi kiến thức, nâng cao trình độ, kỹ năng, luôn ước mơ và khát vọng; chung tay đưa quê hương trở thành tỉnh phát triển khá trong khu vực.*
Câu 5. Từ văn bản trên, anh/chị hãy rút ra thông điệp có ý nghĩa nhất đối với bản thân và lí giải.

PHẦN II: VIẾT (6.0 điểm)

Câu 1. (2 điểm)

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) nêu suy nghĩ của anh, chị về ý nghĩa của tinh thần tương thân, tương ái trong cuộc sống.

Câu 2. (4 điểm)

Viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) phân tích tâm lí nhân vật lão Khủng trong đoạn trích sau:

Con khoang đen đã trông thấy bóng lão Khủng ngay từ lúc lão vừa thức dậy đi qua sân vòng ra căn nhà bếp đứng đái ồ ồ rất lâu ở cái thùng đựng tro đặt sau chuồng lợn. Mặc cho trong đêm tối, con bò cũng rất dễ nhận ra hình của lão Khủng. Hơn chục năm nay, con vật đã quá quen với một cái hình dáng con người, đứng trên hai chân y như một cái cây đại tự nhiên từ trong đất mọc lên, con vật chỉ khụt khịt lỗ mũi vài cái đã có thể đánh hơi thấy từ xa mùi mồ hôi muối thân thuộc và lập tức đánh thức dậy trong trí lử u tối của nó một ý chí thuần phục đầy khủng khiếp. Như tuân theo một thứ quán tính, trông thấy lão Khủng vừa đưa ống tay áo chùi nước hai bên mép vừa bậm bạch đi tới trước cửa giàn, con bò đã toan bám móng xuống đất đứng dậy nhưng lại như một đứa trẻ quen làm nũng nó biết rằng cần phải tỏ ra khủng khiếp đôi chút, lão Khủng cũng thừa biết vậy, lão đưa bàn tay vỗ nhẹ nhẹ lên cái cổ vươn dài ra ngoài then cửa nhưng khi con bò ngoan ngoãn đứng dậy, bàn tay lão trở nên run run khi buộc sợi dây chấu vào cổ con vật.

[..] Con bò già, lão Khủng cùng chiếc xe vẫn chưa mò mẫm ra khỏi cái hõm đất dưới chân dốc trước nhà. Đất bột sục lên ngang bắp chân hất lên trời một cái quầng trắng nhờ nhờ. Khắp mặt đất xó nào cũng vút ngổn ngang từng đống thanh sắt hoặc cuộn dây thép hoặc những

cái hòm gỗ cao to lừng lững như những cái nhà khiến lão Khúng phải nhảy xuống dắt con bò đi len ôi giữa những khoảng bóng tối của đám vật liệu công nghiệp vít mắt hết cả đường xá. Con mực, con chó có tính hay phát phơ, lang thang vẫn lẻo đẹo chạy theo lão. Lão đứng lại, quay đầu chiếc roi chỉ về hướng nhà rồi cất tiếng đặng hắng. con chó đen liền cun cút quay trở lại để giữ nhà. Ra đến đường, trời đất hình như có sáng hơn một chút. Một vệt đất nhẵn chìm ngập trong rừng cỏ may lẫn sim mua của những vạt đồi nằm nghiêng nghiêng nhấp nhô hai bên, đến lúc này lão Khúng mới cảm thấy ớn lạnh, cái lạnh như từ những vạt sao xanh ngời ngời tận trên đỉnh trời tiết ra theo từng nhịp ánh sáng nhấp nháy. Lão quài tay ra sau túm ngay được chiếc áo da cút ngựa mà mẹ Huệ đã chu đáo nhét vào giữa những bó củi ngay sau lưng chỗ lão ngồi. - Chắc, trời với đất..., lão thốt lên một câu nửa chừng rồi im, không dám thú nhận với mình đã đại dột đánh con bò đi quá sớm. Đáng lý có thể để cho nó và cả lão đang hoang ngủ thêm một giấc dầy nữa rồi hẵng ra đi cũng vừa. Bỗng nhiên lão Khúng có cảm tưởng mình là một tên dêm lén lút đi ăn trộm bò của nhà ai và lấy làm bực cả mình. Cũng tại cả cái con vật này nó đã không cho lão ngủ, nửa đêm đầu hôm thức chong, nửa đêm về sáng vừa chợp mắt lại nằm mê thấy nó... Khoác hờ chiếc áo da ở một bên vai ngồi co ro trên thành xe, lão đưa mắt nhìn đầu đầu vào cái khoảng cổ đã trụi hết lông và sần sùi da cóc của con vật trên đó chiếc ách cổ đang xiết chặt lấy làm phát ra những tiếng lọc cọc trong đêm vắng, và một khoảng bóng tối đen kịt cứ như đóng đinh vào phía trước mặt con bò, một khoảng bóng tối chừng như quá sâu, quá đầy, còn lâu mới chọc thủng, và dưới chân lão Khúng và con vật tất cả đất đai cùng cỏ cây đều đang còn nồng nàn trong giấc ngủ say như chết, những con chim sâu lẫn lút trong đám cỏ may cũng chưa hề cất lên tiếng kêu chích chích, lão chỉ nghe tiếng côn trùng tí tê rất xa, và bốn phía trời đất dường như đang còn mịt mùng chìm đắm trong khoảng bóng tối của âm ti.

Ngồi một mình, lúc này lão Khúng đang nghĩ đến cái lúc nay mai lão phải báo tin đã bán con bò khoang đen cho tất cả chín đứa con của lão biết, từ thằng Bút đứa con trai út dầy đại dột cho đến con Hương đang học lớp 12 dưới phố Cầu Giát, cho tới thằng Đoan, con Lê nửa ngày đi học nửa ngày đi làm với vợ chồng lão ở nhà, rồi những đám vợ chồng thằng Dũng, đang ở trong tỉnh, vợ chồng thằng Lạc ở tận Đắc Lắc. Ôi, mới đáng sợ làm sao, cả một thời trẻ thơ của từng đứa con lão cũng như cả một đời làm lụng vất vả trong gia đình của từng đứa một đều gắn bó với con vật này, đã từng chần dốt đùa nghịch với con vật rồi đi cày đi bừa, thức khuya dậy sớm, con khoang đen này suốt 18 năm nay đã trở thành một người trong gia đình lão, một thành viên trong gia đình lão, dường như đến tận bây giờ lão mới thấu hiểu rõ cái điều hiển nhiên này. Có đi nhanh lên không nào, lão Khúng lấy làm bực mình vô cùng lên tiếng quát thật lực, đi nhanh lên ! rào bước đi nhanh lên, mà chết cho sớm sủa ! để cho người ta nện một búa vào đầu mày cho nhanh lên, đồ quý a ! Rồi đến lượt tao, tao cũng phải tìm cách "báo cáo" với chúng nó, với những đứa con trai lẫn con gái của tao rằng tao đã phải bán mày, rằng từ nay trong nhà không còn mày nữa, rằng tao đã giết mày ! Mà mày cũng đã già nua tuổi tác rồi chứ chả còn là thiếu nữ hay nạ dòng gì nữa, ông trời sinh ra số kiếp mày đã như thế, suốt cả một đời nai lưng kéo cày, già thì giết thịt ! Có ai để cho một con bò già rồi chết để làm đám tang cho thật to, thật linh đình bao giờ ?

Trong thế giới bao la giữa đêm tối sâu thẳm tĩnh mịch, chỉ những ngôi sao xanh ngời ngời và ảm ược đang nhấp nháy tận đỉnh trời là có thể nhìn thấy hai giọt nước đặc quánh như một thứ chất dầu đang dâng lên tận trong khoé mắt lão Khúng. Lúc này bằng những lời nói âm thầm từ trong lòng lão, lão đang báo tin việc bán con bò với thằng Dũng, "báo cáo" cái việc này với đứa con thứ hai của lão đã hy sinh trên chiến trường Campuchia cách đây hai năm....

(Nguyễn Minh Châu - **Phiên chợ Giát**, Tuyển tập truyện ngắn Nguyễn Minh Châu, NXB Văn học, 2016, tr.45-46)